

Motion till riksdagen 2020/21:2839

av **Ann-Britt Åsebol och Elisabeth Björnsdotter Rahm (båda M)**

Satsning på geriatrisk och gerontologisk forskning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till en ny forskningsfinansiering gällande geriatrisk och gerontologisk forskning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Gerontologi och geriatrik, läran om äldres villkor och sjukdomar, är relativt nya kunskapsområden. Som sådana har de fortfarande svårigheter att få anslag till och hinna med vetenskaplig kunskapsinhämtning, inte minst för att hålla jämn takt med det ökade behovet av kunskap till följd av allt fler äldre i samhället. Det finns således ett stort behov av bättre kunskap om äldres sjukdomar och villkor.

Men trots att andelen äldre i befolkningen ökar så har satsningar på forskning som rör äldre minskat. Vetenskapsrådet och Forte har öronmärkta medel för omvårdnadsforskning men har svårigheter att i tillräcklig grad täcka alla behov av forskningsmedel till äldreforskning. Dessutom finns flera exempel på att utmärkta initiativ inom äldreforskning läggs ner på grund av att forskningsfinansieringen inte längre har möjlighet att stödja projektet. Två exempel är Vårdalinstitutet och Swedish Brainpower, vilka båda lades ner eller fick drastiskt minskad finansiering efter tio framgångsrika år. En viktig forskningsfinansiering för äldreforskningen var Vårdalstiftelsen som lades ner 2013 efter att i 19 år ha stöttat äldreforskning.

Samtidigt påpekar Socialstyrelsens vetenskapliga råd att satsning på klinisk forskning och vetenskaplig utveckling inom geriatrik är en förutsättning för såväl rekrytering som kunskapsutveckling. Detta gäller såväl medicinsk forskning, rehabiliteringsforskning, omvårdnadsforskning och beteendevetenskaplig forskning som

samhällsvetenskaplig forskning inom äldreområdet. En ödesfråga för äldresjukvården och äldreomsorgen är just rekrytering av kompetent personal av alla kategorier.

Det ska också kommas ihåg att utprovning och testning av nya mediciner, så kallade läkemedelsprövningar, görs nästan uteslutande på yngre personer. Den forskning som finns om läkemedel och äldre är dessutom bristfällig. Samtidigt är äldre de största användarna av läkemedel. De stora läkemedelsbolagen testar ogärna läkemedel på de äldsta och mest sjuka då det kan innebära risker att läkemedlet får problem att bli godkänt på grund av oönskade reaktioner hos en skör testperson. Därför behövs oavhängiga forskningsfinansiärer. Annars leder detta till en påtaglig risk för läkemedel som är sämre anpassade för den äldre människan med risk för biverkningar, och omvänt att äldre inte får tillgång till ett bra läkemedel på grund av att dessa inte är testade på äldre.

Det behövs krafttag för att förbättra kunskapen om äldres omsorg och sjukdomar och att utbilda geriatriskt kompetent personal. Mer forskningsmedel öronmärkta för äldreforskning är en förutsättning för kunskap och kompetent personal. Möjligheten att instifta en ny forskningsfinansiär för geriatrisk och gerontologisk forskning bör därför ses över.

Ann-Britt Åsebol (M)

Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)